

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
«30» серпня 2024 року
протокол №1/4

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ від «30» серпня 2024 № 65-о
директор Олена ХАРИТОНОВА

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ГІМНАЗІЇ №6 КОВЕЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ
НА 2024 – 2025 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	2
РОЗДІЛ I. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ	11
РОЗДІЛ II. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ВІДПОВІДНОМУ РІВНІ ОСВІТИ, ЙОГО РОЗПОДІЛ МІЖ ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ ТА РОКАМИ НАВЧАННЯ	15
РОЗДІЛ III. ОПИС ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ.....	18
РОЗДІЛ IV. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄ ПЕРЕРОЗПОДІЛ ГОДИН МІЖ ОБОВ'ЯЗКОВИМИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИМИ ПРЕДМЕТАМИ ПЕВНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ, ЯКІ МОЖУТЬ ВИВЧАТИСЯ ОКРЕМО ТА/АБО ІНТЕГРОВАНО З ІНШИМИ ПРЕДМЕТАМИ	28
РОЗДІЛ V. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ	36
РОЗДІЛ VI. ОПИС ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ	55
РОЗДІЛ VII. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З УЧНЯМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ (ІНКЛЮЗИВНЕ ТА ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАННЯ).....	65
РОЗДІЛ VIII. ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.....	71

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма ГІМНАЗІЇ №6 КОВЕЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ є **наскрізною**, охоплює початкову освіту та базову середню освіту, визначає єдність взаємопов'язаних основних і додаткових освітніх програм і відповідних їм освітніх технологій, що визначають зміст освіти, спрямованих на досягнення прогнозованого результату діяльності школи.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА розроблена відповідно до:

- ✓ Конституції України (ст. 53);
- ✓ Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»;
- ✓ Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;
- ✓ постанови Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 № 841 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні»;
- ✓ Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205;
- ✓ Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р;
- ✓ *Державного стандарту початкової освіти*, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87;
- ✓ *Державного стандарту базової середньої освіти*, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898;
- ✓ наказу Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 № 1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»;
- ✓ наказу Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 № 1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»;
- ✓ наказу Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типових освітніх програм для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»);
- ✓ наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
- ✓ наказами Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 (зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08. 2021, № 898, від 29.09. 2021 р. № 1031, від 13.12.2021

№1358, від 02.02. 2022 р. № 96, від 09.02. 2022 № 143, від 11.04. 2022 р. № 324) (гриф Міністерства станом на 01 серпня 2022 року надано 95 модельним навчальним програмам), від 03.08.2022 № 698 та від 12.08.2022 № 743-22 щодо оновлення змісту освітніх програм для учнів 1-11 класів.

✓ наказу Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»;

✓ наказу Міністерства освіти і науки України від 07.08.2024 № 1112 «Про затвердження Порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;

✓ наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти».

✓ **Типових освітніх програм:**

1-2 класи – Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743);<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Savchenko.pdf>

3-4 класи – Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743);<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Savchenko.pdf>

5-7 класи – Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України № 235 від 19.02.2021 року (в редакції наказу МОН України № 1120 від 09.08.2024 року);
<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2024/09.08.2024/typova-osvitnya-prohrama-dlya-5-9-klasiv-zzso-1120-vid-09082024.pdf>

8-9 класи – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»(постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392), відповідно до Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН № 405 від 20.04.2018 року.

Тип закладу: гімназія з початковою школою.

Форма власності: комунальна.

Режим роботи навчального закладу: п'ятиденний.

Мова навчання: українська.

Іноземна мова: англійська.

Початок занять – о 08.00 год для учнів 1-6 класів і о 11.15 для 7-9 класів. У 1-4 класах 4 роки в очній формі, решта – дистанційно, а у 5-9 класах – 5 уроків очно, решта дистанційно в асинхронному режимі.

Тривалість уроків у початковій та основній школах - відповідно до статті 16 закону України «Про повну загальну середню освіту»:

- у 1-х класах – 35 хвилин,
- у 2-4-х – 40 хвилин,
- у 5-9-х – 45 хвилин.

Тривалість перерв між уроками (відповідно до розділу V пункту 3 Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОЗ №2205 від 25.09.2020) встановлюється з урахуванням потреби в організації активного відпочинку і харчування учнів та у зв'язку з безпековою ситуацією в нашому регіоні і становить 10 хвилин.

Режим дня в закладі підпорядкований створенню оптимальних умов для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження. Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Факультативні заняття проводяться в період основних занять, або після уроків із обов'язковою перервою за затвердженим розкладом.

Кількість класів: 1-4 – 4, 5-9 – 6.

Мережа класів та їх наповнюваність:

№ з/п	Клас	Усього учнів
1	1	22
2	2	21
3	3	22
4	4	22
5	5	21
6	6-А	18
7	6-Б	28
8	7	26
9	8	20
10	9	19
Усього	10	222

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 липня 2024 року № 841 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні», освітній процес у 2024/2025 навчальному році розпочнеться **2 вересня 2024 року** і триватиме до **30 червня 2025 року**.

Навчальні екскурсії для учнів 1-4 класів та навчальна практика для учнів 5-8, у 2024-2025 навчальному році не проводяться згідно рішення педради від 30.08.2024 (протокол №1).

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» на період тривалості воєнного стану призупиняється дія положення частини третьої статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» в частині тривалості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти не менше 175 навчальних днів.

У закладі освіти щоденно, незалежно від форми навчання, о 9 годині 00 хвилин має проводитись загальнонаціональна хвилина мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії російської федерації проти України (стаття 2 Указу Президента України № 143 від 16 березня 2023 року «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», лист Міністерства освіти і Науки України від 16.03.2022 №1/3472-22).

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр – з 02 вересня 2024 року по 20 грудня 2024 року;

II семестр – з 27 січня 2025 року по 13 червня 2025 року.

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

зимові – з 21 грудня 2024 року по 26 січня 2025 року.

В залежності від безпекової ситуації впродовж навчального року педагогічною радою може бути прийняте рішення щодо змін в структурі навчального року та режимі роботи закладу.

У випускних класах (4, 9) проводиться державна підсумкова атестація навчальних досягнень учнів відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію учнів у системі загальної середньої освіти, в період воєнного стану учні можуть бути звільнені від ДПА за рішенням уряду.

Вручення документів про освіту проводиться для випускників 9-го класу в червні місяці 2025 року.

Головною метою гімназії є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності, тобто новий випускник.

Головні завдання:

- забезпечення реалізації права громадян на базову середню освіту;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;

- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- розвиток особистості здобувача освіти, його здібностей і обдарувань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- генерація нових знань та розвиток відчуття соціальної справедливості;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

Саме виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням закладу освіти.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення закладу освіти є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту освітніх програм.

Освітня програма Гімназії № 6 м. Ковеля (далі – Освітня програма) розроблена на основі Типової освітньої програми, відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Структурно освітня програма є сукупністю освітніх програм різного рівня навчання (початкової, базової середньої освіти). У програмі дотримано принципів спадкоємності та наступності, тобто кожна наступна програма рівня освіти базується на попередній.

У свою чергу, програма кожного рівня освіти у спрощеному вигляді являє собою сукупність предметних основних і додаткових освітніх програм, а також опис технологій їх реалізації. Таким чином, освітня програма – це сукупність взаємопов'язаних основних і додаткових освітніх програм і відповідних їм освітніх технологій, що визначають зміст освіти та спрямовані на досягнення прогнозованого результату діяльності закладу освіти.

Освітні програми, реалізовані в закладі освіти, спрямовані на:

- формування у здобувачів освіти сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в здобувачів освіти національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;

- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби здобувачів освіти до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

Досягнення мети, тим самим призначення закладу освіти, забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Освітня програма спрямована на всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві.

Освітня програма передбачає:

- забезпечення повноти, систематичності та усвідомленості знань, їх міцності та дієвості, що виражається в свідомому оперуванні ними, у здат-

ності мобілізувати попередні знання для отримання нових, а також сформованість найважливіших як спеціальних, так і загально-навчальних умінь і навичок;

- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- виховання елементів природодоцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини, розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей дітей.

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою;
- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також розподіл навчального навантаження між освітніми галузями за роками навчання;
- навчальний план, що передбачає перерозподіл годин між обов'язковими для вивчення навчальними предметами певної освітньої галузі, які можуть вивчатися окремо та/або інтегровано з іншими предметами;
- перелік навчальних програм, затверджених педагогічною радою, що містить опис результатів навчання учнів з навчальних предметів (інтегрованих курсів);
- опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання;
- інші складові, що враховують специфіку та особливості освітньої діяльності.

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації у закладі освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової та базової середньої освіти.

Головні принципи освітнього процесу

- **гуманізація**, що визначає пріоритети завдань творчої самореалізації особистості, її виховання, створення умов для вияву обдарованості і талантів здобувачів освіти, формування гуманної особистості;
- **єдність загальнолюдських і національних цінностей**, що забезпечує у змісті освітнього процесу органічний зв'язок і духовну єдність української національної культури з культурою народів світу; розвиток культури всіх національних меншин, що проживають на території України; сприяє усвідомленню пріоритетності загальнолюдських цінностей над груповими; визначає позашкільну освіту як важливий засіб національного розвитку й гармонізації національних і міжнаціональних відносин в Україні;

- **демократизація**, що передбачає автономію закладу у вирішенні основних питань змісту його діяльності, розвитку різноманітних форм співробітництва та партнерства всіх учасників освітнього процесу;
- **науковість і системність**, що полягає в забезпеченні оптимальних умов для інтегруючої функції освітніх процесів в умовах досягнення основної мети позашкільної освіти;
- **безперервність, наступність та інтеграція**, що забезпечує єдність всіх ланок освіти, об'єднання зусиль Закладу з іншими закладами та організаціями;
- **цілісність і наступність** світи, спрямованої на поглиблення та конкретизацію освітнього процесу; набуття освіти упродовж всього життя, за умови наступності та концентричності;
- **багатоукладність і варіативність**, що передбачає можливість широкого вибору змісту, форм і засобів позашкільної освіти, альтернативність у задоволенні духовних запитів здобувачів освіти, їх пізнавальних та інтелектуальних можливостей та інтересів, запровадження поліваріантності навчальних програм, поглиблення і розширення їх практичної спрямованості, референції та індивідуалізованого освітнього процесу;
- **добровільність і доступність**, що передбачає право вибору та доступності в забезпеченні потреб абсолютності у творчій самореалізації, духовному самовдосконаленні, здобутті додаткових знань, умінь та навичок, підготовки до активної професійної та громадської діяльності;
- **самостійність і активність особистості**, що полягає у забезпеченні психолого-педагогічної атмосфери, яка сприяє виявленню, розвитку і реалізації здобувачами освіти пізнавальної самостійності, творчої активності, прояву обдарованості і таланту;
- **практична спрямованість**, що передбачає набуття здобувачами освіти певних умінь і навичок, орієнтацію на трудову діяльність у ринкових умовах, їх розширення та розвиток, а також впровадження в життя за умов інтеграції з наукою і виробництвом.

ЦІЛІ ТА ЗАДАЧІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ

Цілі та задачі освітнього процесу на кожному рівні реалізації освітньої програми **обумовлені "моделлю" випускника**, призначенням і місцем закладу в освітньому просторі міста, району, мікрорайону.

Перед закладом поставлені такі цілі освітнього процесу:

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;

5. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
6. Забезпечити підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
7. Забезпечити проведення атестації та сертифікації педагогів;
8. Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази закладу освіти.

РОЗДІЛ І. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітня програма для 1-4 класів визначає вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

У процесі реалізації Типової освітньої програми передбачено використання внутрішньопредметних і міжпредметних зв'язків, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, враховують досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти). У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від **15.02.2023 № 165**).

Мета базової середньої освіти (5-7 клас)

Зберігаючи наступність із початковою школою забезпечуємо подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формуємо здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я. Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти вищезазначених ключових компетентностей:

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

МЕТА: забезпечення єдиної лінії розвитку особистості школяра; формування духовної культури та цілісних світоглядних уявлень у дитини.

Пріоритетні завдання діяльності педагогічного колективу гімназії:

- створення умов для здобуття якісної освіти в умовах освітнього процесу;
- формування у дітей основ культури споживання та екологічної свідомості через впровадження ідей освіти для сталого розвитку;
- сприяння формуванню у школярів лідерських якостей особистості;

- формування світогляду школярів засобами художнього слова;
- оптимізація взаємодії з батьками;
- модернізація матеріально-технічної бази та програмно-методичного забезпечення закладу.

Мета базової середньої освіти (8-9 класи) визначає зміст та організацію освітнього процесу, забезпечення умов для інтелектуального, соціального, морального, фізичного розвитку і саморозвитку здобувачів освіти. Заклад активно використовує педагогіку партнерства (співробітництва), що ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості, рівного доступу до освіти, створення умов для соціально-психологічного захисту учасників освітнього процесу. Це завдання реалізується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття повної загальної середньої освіти за інших умов.

Вимоги до осіб з ООП

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти не обов'язково з шести років, а з іншого віку, а тривалість їхнього навчання у початковій та базовій школі може бути продовжена з доповненням корекційно-розвитковим складником.

Тривалість здобуття освіти учнями може бути продовжена на рівнях початкової та базової середньої освіти відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 року № 585 «Про встановлення тривалості здобуття повної загальної середньої освіти особами з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти» (із змінами та доповненнями).

Випускник ГІМНАЗІЇ №6 КОВЕЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ – це особистість, патріот та інноватор.

- ✓ Цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення;
- ✓ Патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення;
- ✓ Інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя.

Освічені українці, всебічно розвинені, відповідальні громадяни і патріоти, здатні до інновацій – ось загальна формула, до якої прагне школа і наша є не винятком. Стоячи на порозі великим змін, ми приймаємо їх і будуємо формулу «випускника» по максимуму, тому що віримо: ось хто поведе Україну в ХХІ століття.

Сучасний світ складний. Дитині недостатньо дати лише знання. Ще необхідно навчитися користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними установками учня, формують його життєві компетентності, необхідні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Кожну з них діти

набуватимуть послідовно, поступово під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

- ✓ уміння читати і розуміти прочитане;
- ✓ уміння висловлювати думку усно і письмово;
- ✓ критичне мислення;
- ✓ здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- ✓ ініціативність;
- ✓ творчість;
- ✓ уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення;
- ✓ уміння конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект;
- ✓ здатність до співпраці в команді.

Основою такої моделі є Концепція Нової української школи.

РОЗДІЛ II. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ВІДПОВІДНОМУ РІВНІ ОСВІТИ, ЙОГО РОЗПОДІЛ МІЖ ОСВІТНИМИ ГАЛУЗЯМИ ТА РОКАМИ НАВЧАННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти на 2024-2025 навчальний рік становить:

- 1 клас - 805 годин/навчальний рік;
- 2 клас - 875 годин/навчальний рік;
- 3 клас - 910 годин/навчальний рік;
- 4 клас - 910 годин/навчальний рік;
- 5 клас - 1085 годин/навчальний рік;
- 6 клас - 1190 годин/навчальний рік;
- 7 клас - 1225 годин/навчальний рік;
- 8 клас – 1207,5 годин/навчальний рік,
- 9 клас - 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані для учнів 1-4 класів, для 5-6 класів, 7-9 класів.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани Гімназії №6 м. Ковеля містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів цієї освітньої програми.

Навчальний план освітнього закладу дає цілісне уявлення про зміст і структуру кожного рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети та охоплює інваріантну та варіативну складову.

Інваріантна складова забезпечує реалізацію змісту освіти на рівні стандарту та, залежно від обраного профілю навчання, розрахована на формування у кожного учня ключових компетентностей; варіативна складова поділена на блоки: поглиблене вивчення предметів, додатковий час на предмети інваріантної складової, курси та факультативи.

Розподіл годин між окремими курсами здійснюється за відповідними навчальними програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України. Предмети інваріантної складової навчального плану, що не мають цілої кількості годин, будуть викладатися протягом навчального року за розкладом.

Курси за вибором, вводяться до навчального плану з урахуванням інтересів та потреб учнів і спрямовані на поглиблення предметів інваріантної складової, розширення загальнокультурного кругозору дітей та розвитку їх творчих здібностей.

Інваріантна складова забезпечує реалізацію змісту освіти на рівні Державного стандарту. Варіативна складова враховує додатковий час на окремі предмети, що надає можливість доповнити державний стандарт з метою надання більш якісної освіти та сформована відповідно з розробленими МОН

України методичними рекомендаціями з питань викладання окремих предметів.

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей

Освітню програму Гімназії № 6 м. Ковеля для I ступеня укладено за основними освітніми галузями.

Мовно-літературна, у тому числі:

- Українська мова та література) (МОВ)
- Іншомовна освіта (ІНО)
- Математична (МАО)
- Природнича (ПРО)
- Громадянська та історична (ГІО)
- Технологічна (ТЕО)
- Інформатична (ІФО)
- Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)
- Мистецька (МІО)
- Фізкультурна (ФІО)

Компетентнісний потенціал кожної освітньої галузі забезпечує формування всіх ключових компетентностей.

Відповідно до зазначених мети і завдань у початковому курсі мовнолітературної освіти виділено такі змістові лінії: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища». Змістові лінії реалізуються через такі інтегровані курси і навчальні предмети:

1 клас – інтегрований курс **«Навчання грамоти»**;

2 клас – навчальні предмети **«Українська мова», «Читання»**.

3, 4 класи - навчальні предмети **«Українська мова», «Літературне читання»**.

Відповідно до мети і завдань предмета «Літературне читання» визначено такі **змістові лінії**: «Пізнаємо простір дитячого читання»; «Розвиваємо навичку читання, оволодіваємо прийомами розуміння прочитаного»; «Взаємодіємо усно за змістом прослуханого»; «Досліджуємо і взаємодіємо з текстами різних видів»; «Оволодіваємо прийомами роботи з дитячою книжкою»; «Досліджуємо і взаємодіємо з медіапродукцією»; «Перетворюємо та інсценізуємо прочитане; створюємо власні тексти».

Реалізація мети і завдань початкового курсу математики здійснюється за такими змістовими лініями: «Числа, дії з числами. Величини», «Геометричні фігури», «Вирази, рівності, нерівності», «Робота з даними», «Математичні задачі і дослідження».

Мистецька освітня галузь реалізується через предмети вивчення **за окремими видами мистецтва: «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво»**, де відбудеться реалізація упродовж циклу навчання всіх очікуваних результатів галузі.

Інформатична освітня галузь починає реалізуватися з 2-го класу. Метою навчання інформатиці є різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій, формування інформатичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Перелік освітніх галузей 5-7 класи,:

- Мовно-літературна(МОВ)
- Математична (МАО)
- Природнича (ПРО)
- Громадянська та історична (ГІО)
- Технологічна (ТЕО)
- Інформатична (ІФО)
- Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)
- Мистецька (МІО)
- Фізкультурна (ФІО)

Вибір предметів, інтегрованих курсів для реалізації кожної галузі здійснено педагогічними працівниками та затверджено рішенням педагогічної ради (протокол № 1 від 30.08.2024 р.)

Перелік освітніх галузей 8-9 класи:

Мови і літератури
Суспільствознавство
Мистецтво
Математика
Природознавство
Технології
Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Варіативна складова навчальних планів використовується на підсилення предметів інваріантної складової: української мови, англійської мови, математики та для поглиблення знань з медицини..

Варіативність змісту базової середньої освіти у 8-9 класах реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів цієї Типової освітньої програми.

РОЗДІЛ III. ОПИС ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688), Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р №898, Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затверджених Кабінетом Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392(із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 538 від 07.08.2013, № 143 від 26.02.2020) визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної галузі та навчальних програм.

Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів 1-7 класів:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування вміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, вміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Наскрізними в усіх ключових компетентностях є такі вміння:

1) читати з розумінням, що передбачає здатність до емоційного, інтелектуального, естетичного сприймання і усвідомлення прочитаного, розуміння інформації, записаної (переданої) у різний спосіб або відтвореної технічними пристроями, що охоплює, зокрема, вміння виявляти приховану і очевидну інформацію, висловлювати припущення, доводити надійність аргументів, підкріплюючи власні висновки фактами та цитатами з тексту, висловлювати ідеї, пов'язані з розумінням тексту після його аналізу і добору контраргументів;

2) висловлювати власну думку в усній і письмовій формі, тобто словесно передавати власні думки, почуття, переконання, зважаючи на мету та учасників комунікації, обираючи для цього відповідні мовленнєві стратегії;

3) критично і системно мислити, що виявляється у визначенні характерних ознак явищ, подій, ідей, їх взаємозв'язків, вмінні аналізувати та оцінювати доказовість і вагомість аргументів у судженнях, зважати на протилежні думки та контраргументи, розрізняти факти, їх інтерпретації, розпізнавати спроби маніпулювання даними, використовуючи різноманітні ресурси і способи оцінювання якості доказів, надійності джерел і достовірності інформації;

4) логічно обґрунтовувати позицію на рівні, що передбачає здатність висловлювати послідовні, несуперечливі, обґрунтовані міркування у вигляді суджень і висновків, що є виявом власного ставлення до подій, явищ і процесів;

5) діяти творчо, що передбачає креативне мислення, продукування нових ідей, доброзичесне використання чужих ідей та їх доопрацювання, застосування власних знань для створення нових об'єктів, ідей, уміння випробовувати нові ідеї;

6) виявляти ініціативу, що передбачає активний пошук і пропонування рішень для розв'язання проблем, активну участь у різних видах діяльності, їх ініціювання, прагнення до лідерства, уміння брати на себе відповідальність;

7) конструктивно керувати емоціями, що передбачає здатність розпізнавати власні емоції та емоційний стан інших, сприймати емоції без осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, розуміти, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності, налаштовуючи себе на пошук внутрішньої рівноваги, конструктивну комунікацію, зосередження уваги, продуктивну діяльність;

8) оцінювати ризики, що передбачає вміння розрізняти прийнятні і неприйнятні ризики, зважаючи на істотні фактори;

9) приймати рішення, що передбачає здатність обирати способи розв'язання проблем на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення, досягнення поставлених цілей з прогнозуванням та урахуванням можливих ризиків та наслідків;

10) розв'язувати проблеми, що передбачає вміння аналізувати проблемні ситуації, формулювати проблеми, висувати гіпотези, практично їх перевіряти та обґрунтовувати, здобувати потрібні дані з надійних джерел, презентувати та аргументувати рішення;

11) співпрацювати з іншими, що передбачає вміння обґрунтовувати переваги взаємодії під час спільної діяльності, планувати власну та групову роботу, підтримувати учасників групи, допомагати іншим і заохочувати їх до досягнення спільної мети.

Для кожної галузі Державний стандарт описує мету і групи загальних результатів, які уточнюються через обов'язкові результати для кожного з циклів. Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів складаються з таких компонентів:

- групи результатів навчання учнів, що охоплюють споріднені загальні результати;
- спільні для всіх рівнів загальної середньої освіти загальні результати навчання учнів, через які реалізується компетентнісний потенціал галузі;
- конкретні результати навчання учнів, що визначають їх навчальний прогрес за освітніми циклами;
- орієнтири для оцінювання, на основі яких визначається рівень досягнення учнями результатів навчання на завершення відповідного циклу.

Обов'язкові результати навчання учнів позначено індексами, в яких: скорочений буквенний запис означає освітню галузь, до якої належить обов'язковий результат навчання; цифра на початку індексу вказує на порядковий номер року навчання (класу), на завершення якого очікується досягнення результату навчання; перша цифра після буквеного запису до крапки означає номер групи результатів навчання; цифра після крапки означає номер загального результату навчання; наступна цифра означає номер конкретного результату навчання; остання цифра означає номер орієнтира для оцінювання відповідного навчального результату.

Результати навчання в 8-9 класах

Відповідно Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затверджених Кабінетом Міністрів України від 23 листопада 2011 р. №1392 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ №538 від 07.08.2013, №143 від 26.02.2020), повинні робити внесок у формування таких ключових компетентностей учнів 8-9 класів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p><i>Уміння:</i> ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p><i>Ставлення:</i> розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p><i>Уміння:</i> здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби</p>

		<p>спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p><i>Ставлення:</i> критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p><i>Уміння:</i> оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p><i>Ставлення:</i> усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p><i>Уміння:</i> розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p><i>Ставлення:</i> усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p>

		<i>Навчальні ресурси:</i> складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<i>Уміння:</i> структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. <i>Ставлення:</i> критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. <i>Навчальні ресурси:</i> візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	<i>Уміння:</i> визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. <i>Ставлення:</i> усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. <i>Навчальні ресурси:</i> моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	<i>Уміння:</i> генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. <i>Ставлення:</i> ініціативність, відповідальність, впевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й

		<p>особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p><i>Уміння:</i> висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p><i>Ставлення:</i> ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p><i>Уміння:</i> грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p><i>Ставлення:</i> культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> математичні моделі в різних видах мистецтва</p>

10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p><i>Уміння:</i> аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p><i>Ставлення:</i> усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.</p>
----	--	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо-предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально зна-

чимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізні лінії ключових компетентностей:

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Заклад працює над досягненням таких цілей і завдань:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, базової, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог Державних стандартів;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

Також вчителі реалізують завдання кожної освітньої галузі, формуючи компетентності в дітей з ООП. Завдання корелюються з метою і загальними цілями, окресленими в Державному стандарті початкової та базової середньої освіти.

РОЗДІЛ ІV. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄ ПЕРЕРОЗПОДІЛ ГОДИН МІЖ ОBOB'ЯЗКОВИМИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИМИ ПРЕДМЕТАМИ ПЕВНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ, ЯКІ МОЖУТЬ ВИВЧАТИСЯ ОКРЕМО ТА/АБО ІНТЕГРОВАНО З ІНШИМИ ПРЕДМЕТАМИ

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Поділ класів на групи здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128 «Про затвердження нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів» та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами): при вивченні інформатики – у 2-9 класах.

З метою забезпечення реалізації якісної допрофільної підготовки у варіативній частині також передбачені години на вивчення факультативів.

Навчальне навантаження на учня у всіх класах витримано в межах норми. Навчальні плани складені відповідно до типових навчальних планів:

- **у 1-2 класах** – за Типовим навчальним планом початкової школи з навчанням українською мовою , відповідно до Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743);

- **у 3-4 класах** – за Типовим навчальним планом початкової школи з навчанням українською мовою , відповідно до Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743);

- **у 5-7 класах** – Типової освітньої програми для 5 - 9 класів закладів загальної середньої освіти , затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02. 2021 № 235, (в редакції наказу МОН України від 09.08.2024 року № 1120)

- **у 8-9 класах** – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 405). Для учнів, які навчаються за індивідуальною формою, складено індивідуальні навчальні плани. Навчальні плани містяться в додатках до Освітньої програми.

Таблиця 1
до Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О. Я.
(Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743-22)

**Навчальний план
початкової освіти з українською мовою навчання
на 2024–2025 н. р.**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		1 кл.	2 кл.	3 кл.	4 кл.	Разом
Мовно-літературна	Українська мова і літературне читання	7	7	7	7	28
	Іноземна мова	2	3	3	3	11
Математична	Математика	4	4	5	5	18
Природнича, громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна	Я досліджую світ	3	3	3	3	12
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1	4
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	1	1	4
	Інформатика		1	1	1	3
Фізкультурна	Фізична культура*	3	3	3	3	12
Усього		19+3*	21+3*	22+3*	22+3*	84+12*
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової		1	1	1	1	4

вої, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять					
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без урахування часу на заняття з фізичної культури, індивідуальні та групові заняття)	20	22	23	23	88
Всього фінансується з бюджету (сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових)	23	25	26	26	100

Додаток 3
до Типової освітньої програми
для 5-9 класів
закладів загальної середньої
освіти (наказ МОН від
19.02.2021 № 235)

**Навчальний план
для 5-7 класів з українською мовою навчання
на 2024–2025 н. р.**

Освітні га- лузі	Навчальні пре- дмети	Кількість годин на тиждень				Разом
		5 клас	6-А клас	6-Б клас	7 клас	
Мовно-літе- ратурна	Українська мова	4	4	4	3	15
	Українська літе- ратура	2	2	2	2	8
	Зарубіжна літе- ратура	1,5	1,5	1,5	1,5	6
	Іноземна мова	3,5	3,5	3,5	3,5	14
Математи- чна	Математика	5	5	5	-	15
	Алгебра	-	-	-	3	3
	Геометрія	-	-	-	2	2
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	2	-	6
	Географія	-	2	2	2	6
	Біологія	-	-	-	2,5	2,5
	Фізика	-	-	-	2	2
	Хімія	-	-	-	1	1
Соціальна і здоров`язбе- режу вальна	Інтегрований курс «Здоров`я, безпека та доб- робут»	1	1	1	1,5	4,5
	Етика	0,5	0,5	0,5	-	1,5
Громадян- ська та істо- рична	Інтегрований курс «Досліджу- ємо історію і су- спільство»	2	3	3	-	8
	Історія України	-	-	-	2	2

	Всесвітня історія	-	-	-	1	1
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	1,5	2	6,5
Технологічна	Технології	2	2	2	1	7
Мистецька	«Музичне мистецтво»	1	1	1	1	4
	«Образотворче мистецтво»	1	1	1	1	4
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3	12
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		27 +3	30+3	30+3	32+3	119+12
Додатковий час на вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1	1	4
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		28	31	31	32	122
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		27+3	30+3	30+3	32+3	119+12

Таблиця 1
до Типової освітньої програми
(наказ МОН України від
20.04.2018 № 405)

**Навчальний план
для 8-9 класів з українською мовою навчання
на 2024–2025 н. р.**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	8 клас	9 клас	Разом
Українська мова	2	2	4
Українська література	2	2	4
Іноземна мова (англійська)	3	3	6
Зарубіжна література	2	2	4
Історія України	1,5	1,5	3
Всесвітня історія	1	1	2
Правознавство	-	1	1
Музичне мистецтво	-	-	-
Образотворче мистецтво	-	-	-
Мистецтво	1	1	2
Алгебра	2	2	4
Геометрія	2	2	4
Біологія	2	2	4
Географія	2	1,5	3,5
Фізика	2	3	5
Хімія	2	2	4
Трудове навчання	1	1	2
Інформатика	2	2	4
Основи здоров'я	1	1	2
Фізична культура	3	3	6
Разом (без фіз. культури)	28,5+3	30+3	58,5+6
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	3	3	6
Факультативи, індивідуальні заняття	3	3	6
За лаштунками шкільної математики		1	1

Основи медичних знань	1	1	2
Синтаксис складного речення	1		1
Синтаксис складного речення		1	1
Use your English	1		1
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня	33	33	66
Всього (без урахування поділу на класів на групи)	31,5+3	33+3	64,5+6

Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах закладу освіти.

Для учнів з особливими освітніми потребами організоване інклюзивне навчання:

№ п/п	Клас	Рівень підтримки	К-сть КРЗ	Назви КРЗ
1	5	IV рівень підтримки	1	Корекція розвитку
			1	Корекція мовлення
2	5	IV рівень підтримки	1	Корекція мовлення
			1	Соціально-побутове орієнтування

Для учня з особливими освітніми потребами організована індивідуальна форма здобуття освіти (педагогічний патронаж):

Клас	К-сть годин	Підстава
8	14	Висновок ЛКК від 06.06.2024 № 101

Гурткова робота - один із видів позакласної роботи. У гімназії працює 9 гуртків, кожен з яких відвідують по 18 здобувачів освіти:

№ п/п	Назва гуртка та напрям	К-сть годин	Класи
1.	Еколого-натуралістичний «Уроки здорового харчування»	1	5-6
2.	Вокальний гурток «Веселі нотки»	1	4, 6-Б, 7
3.	Спортивний «Футбол»	1	7
4.	Декоративно-прикладний «Рукодільниця»	1	2-9
5.	Профорієнтаційний «Моя майбутня професія»	1	8-9
6.	Спортивний «Баскетбол»	1	8
7.	Туристсько-краєзнавчий «Юні туристи»	1	5-9
8.	Військово-патріотичний «Ми - патріоти»	1	4-9
9.	Художньо-естетичний «Акторська майстерність»	1	2, 4, 6, 7

РОЗДІЛ V. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ

Інваріантна складова

Початкова освіта:

Предмет	Програма
1 клас	
Українська мова	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О. Я. Савченко (1-2 класи). Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743-22
Математика	
Англійська мова	
«Я досліджую світ»	
«Мистецтво»	
Фізична культура	
2 клас	
Українська мова	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О. Я. Савченко (1-2 класи). Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743-22
Математика	
Англійська мова	
«Я досліджую світ»	
«Мистецтво»	
Фізична культура	
Я досліджую світ (інформатика)	
3 клас	
Українська мова	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О. Я. Савченко 3-4 класи. Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743-22
Математика	
Англійська мова	
«Я досліджую	

світ»	
«Мистецтво»	
Фізична культура	
Інформатика	
4 клас	
Українська мова	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О. Я Савченко 3-4 класи. Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743-22
Математика	
Англійська мова	
«Я досліджую світ»	
«Мистецтво»	
Фізична культура	
Інформатика	

Базова середня освіта

Модельна навчальна програма – документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Модельні навчальні програми можуть бути розроблені для всього рівня базової середньої освіти (5-9 класи) або окремо для кожного циклу: адаптаційного циклу (5-6 класи) та циклу базового предметного навчання (7-9 класи).

Відповідно до модельних навчальних програм, заклад освіти розробив навчальні програми предметів, інтегрованих курсів, що містять опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами. Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджуються педагогічною радою закладу освіти.

Навчальні програми для 5-7 класів, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджено педагогічною радою (протокол № 1 від 30.08.2024).

Модельні навчальні програми адапційного циклу, 5-6 класи

Українська мова	<p>Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p> <p>Підручник Заболотний О. В Українська мова: Підручник для 5 кл. закл. заг. серед. освіти /Олександр Заболотний, Віктор Заболотний - Київ.:Генеза, 2022 (електронний підручник)</p> <p>Підручник Заболотний О. В Українська мова: підручник для 6 кл. закл. заг. серед. освіти/Олександр Заболотний, Віктор Заболотний - Київ: Генеза, 2023.</p> <p>https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Movno-literat.osv.hal/Ukr.mova.5-6-kl.Zabolotnyy.ta.in.14.07.21.pdf</p>
Українська література	<p>Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т. С., Качак Т.Б., Кизилова В. В., Пахаренко В. І., Дячок С. О., Овдійчук Л. М., Слижук О. А., Макаренко В. М., Тригуб І. А.). Зміст модельної навчальної програми забезпечує підручник Калинич О., Дячок С., (наук. ред. Проф. Юрія Ковбасенка). «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 10 жовтня 2023 року № 1226).</p> <p>Підручник Калинич О., Дячок С., Українська література: підручник для 5 кл. закл. заг. серед. освіти / - Тернопіль: В-во “Астон”, 2022</p> <p>https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Movno-literat.osv.hal/Ukr.lit.5-6-kl.Yatsenko.ta.in.14.07.pdf</p> <p>Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Архипова В.П., Січкара С.І., Шило С.Б.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p> <p>Підручник Авраменко О. Українська література: підручник для 6 кл. закл. заг. серед. освіти/ Олександр Авраменко - Київ: Грамота, 2023</p>

	https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Movno-literat.osv.hal/Ukr.lit.5-6-kl.Arkhypova.Sichkar.Shylo.14.07.pdf
Зарубіжна літ.	<p>Модельна навчальна програма "Зарубіжна література 5-6 клас" для закладів загальної середньої освіти (автори Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В.Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p> <p>«Зарубіжна література» підручник для 5 класу, закладів загальної середньої освіти (авт. Ніколенко О. М., Мацевко-Бекерська ЛІ В., Рудніцька Н. П., Ковальова Л. Л., Орлова О. В., Юлдашева Л. П., Туряниця В. Г., Лебедь Д. О.).</p> <p>«Зарубіжна література» підручник для 6 класу, закладів загальної середньої освіти (авт. Ніколенко О. М., Мацевко-Бекерська ЛІ В., Рудніцька Н. П., Ковальова Л. Л., Орлова О. В., Юлдашева Л. П., Туряниця В. Г., Лебедь Д. О.).</p> <p>https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Zar.lit.5-9-kl/Zar.lit.5-6-kl.Nikolenko.ta.in.14.07.pdf</p>
Англ.мова	<p>Модельна навчальна програма "Іноземна мова. 5-9 класи" для закладів середньої освіти (автори: Зимомря І.М., Мойсюк В.А., Гріфан М.С., Унчурян І.К., Яковчук М.В.). «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795). Зміст модельної навчальної програми забезпечує підручник «Англійська мова (5-й рік навчання)» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Джоанна Коста, Мелані Вільямс). «Англійська мова (6-й рік навчання)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Джоанна Коста, Мелані Вільямс).</p> <p>https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Inozemni.movy.5-9-kl/Inoz.mov.5-9-kl.Zymomrya.ta.in.14.07.pdf</p>

<p>Математика</p>	<p>Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Істер О. С.). «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795) «Математика» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Істер О. С.). «Математика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Істер О. С.). https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Matem.osv.galuz-5-6-kl/Matem.5-6-kl.Ister.14.07.pdf</p>
<p>Пізнаємо природу</p>	<p>Модельна навчальна програма “Пізнаємо природу” 5-6 класи (інтегрований курс). Автори: Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І. «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795). «Пізнаємо природу» підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.). «Пізнаємо природу» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.). https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Prirod.osv.galuz/Pizn.pryr.5-6-kl.Bida.ta.in.14.07.pdf</p>
<p>Досліджуємо історію і суспільство</p>	<p>Модельна навчальна програма «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори: Васильків І. Д., Димій І. С., Шеремета Р. В.) Васильків І. Д. та ін. «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795) Зміст модельної навчальної програми забезпечує «Досліджуємо історію і суспільство» підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Васильків І. Д., Басюк О. Я., Гінкул Г. С., Грисюк Л. А., Димій І. С., Іртищева О. А., Костікова М. І., Паршин І. Л., Шеремета Р. В.). «Досліджуємо історію і суспільство» Підручник інтегрованого курсу для 6 класу (авт. Васильків І. Д., Басюк О. Я., Гінкул Г. С., Грисюк Л. А., Димій І. С., Іртищева О. А., Костікова М. І., Паршин І. Л., Шеремета Р. В.). https://osvita.ua/doc/files/news/831/83123/Doslidzhuyemo_istoriyu_susp_5-6-kl_Vasyl_1.pdf</p>

<p>Інформатика</p>	<p>Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795).</p> <p>Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В. Інформатика. Підручник для 5 кл. закладів загальної середньої освіти/Йосиф Ривкінд [та ін.]. - Київ : Генеза.</p> <p>Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В. Інформатика. Підручник для 6 кл. закладів загальної середньої освіти/Йосиф Ривкінд [та ін.]. - Київ : Генеза.</p> <p>https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Inform.osv.haluz.5-6-kl/Inform.5-6-kl.Ryvkind.ta.in.14.07.pdf</p>
<p>Здоров'я, безпека та добробут</p>	<p>Модельна навчальна програма «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори: Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.)</p> <p>«Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.).</p> <p>«Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.).</p> <p>https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Sotsial.zdorovyazberezhu.osv.haluz-5-6-kl/Zdorov.bezp.ta.dobrob.5-6-kl.Vorontsova.ta.in.14.07.pdf</p>
<p>Географія</p>	<p>Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11.04.2022 № 324)</p> <p>Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795.</p> <p>«Географія» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт.Гільберг Т. Г., Довгань А.І., Совенко В. В.)</p>

<p>Технології</p>	<p>Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795). «Технології» підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна І., С., Приходько Ю. М., Крімер В. В., Павич Н. М.). https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Tehmol.osv.gal/Tekhnol.5-6-klas.Khodyzyska.ta.in.14.07.pdf</p>
<p>Мистецтво</p>	<p>Модельна навчальна програма “Мистецтво. 5 клас” (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автор Кондратова Л. Г.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (Наказ Міністерства освіти і науки України (від 12.07.2021 № 795). «Мистецтво» підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Кондратова Л. Г., Федун С. І., Чорний О. В.). https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Mist.osv.gal/Mystetstvo.5-6-kl.Kondratova.23.07.pdf</p> <p>Модельна навчальна програма з мистецтва для 6 класу НУШ розроблена на основі модельної навчальної програми «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л. М., Просіна О. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795) «Мистецтво», підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Л.М. Масол, Просіна О.В.). https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Mist.osv.gal/Mystetstvo.5-6-kl.Masol.Prosina.14.07.pdf</p>
<p>Фізична культура</p>	<p>Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В.,</p>

	<p>Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші). «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ Міністерства освіти і науки України від 17.08.2022 року № 752.</p> <p>https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Fiz.kult.5-6.kl.Pedan.ta.in.22.08.2022.pdf</p>
<p>Етика</p>	<p>Модельна навчальна програма «Етика. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ашортія Є.Д., Бакка Т.В., Желіба О.В., Козіна Л.Є., Мелещенко Т.В., Щупак І.Я.). «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p> <p>Підручник Данилевська О.М. Етика: підруч. для 5 кл. закл. загал. серед. світи/ О. М. Данилевська. - Київ: Літера ЛТД, 2023</p> <p>Підручник Мелещенко Т.В. Етика: підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти/ Т.В.Мелещенко, О.В.Желіба, Т.В.Бакка, Є.Д. Ашортія, О.Ю.Богомаз - Київ: УОВЦ “Оріон”, 2023</p> <p>https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Etyka.i.kursy.moral.spryam/Etyka.5-6-kl.Ashortia.ta.in.14.07.pdf</p>

**Модельні навчальні програми циклу базового предметного навчання,
7 клас**

<p align="center">Українська мова</p>	<p>Модельна навчальна програма «Українська мова. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.).Рекомендовано Міністерством освіти і науки України. (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 No 883) Відповідає підручнику: Українська мова: підручник для 7 кл.закл.. загальн. середн. освіти / Олександр Авраменко, Зара Тищенко. - Київ : Грамота, 2024. - 216 с.: іл.</p>
<p align="center">Українська література</p>	<p>Модельна навчальна програми «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 No 883) Відповідає підручнику: Українська література: підручник для 7 кл.закл.. загальн. середн. освіти / Олександр Авраменко. - Київ : Грамота, 2024. - 240 с.: іл.</p>
<p align="center">Зарубіжна література</p>	<p>Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року) (автори Ніколенко О. М., Ісаєва О. О., Клименко Ж. В., Мацевко-Бекерська Л. В., Юлдашева Л. П., Рудніцька Н. П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С. О., Вітко М. І., Джангобекова Т. А.) Відповідає підручнику: Зарубіжна література: підручник для 7 кл. закл. заг. серед. освіти / Ольга Ніколенко, Лідія Мацевко- Бекерська, Наталія Рудніцька та ін. - Київ: ВЦ “Академія”, 2024. - 272 с. : іл.</p>
<p align="center">Англійська мова</p>	<p>Модельна навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України-наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795). Відповідає підручнику: “Prepare ” Англійська мова для 7 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Джоанна Коста, Мелані Вільямс)</p>
<p align="center">Алгебра</p>	<p>Модельна навчальна програма «Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автора О. С. Істер;</p>

	<p>гриф Міністерства освіти і науки України «Рекомендовано», наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883);</p> <p>Відповідає підручнику: Алгебра. Підручник для 7 класів закладів загальної середньої освіти (автора О. С. Істер).</p>
Геометрія	<p>Навчальна програма з геометрії для 7 класу, яка розроблена на основі модельної навчальної програми «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автора О. С. Істер; гриф Міністерства освіти і науки України «Рекомендовано», наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883);</p> <p>Відповідає підручнику: Геометрія. Підручник для 7 класів закладів загальної середньої освіти (автора О. С. Істер).</p>
Географія	<p>Навчальна програма з географії для 7 класу, яка розроблена на основі модельної навчальної програми «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.).</p> <p>Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11.04.2022 № 324).</p> <p>Відповідає підручнику: Географія. Підручник для 7 кл. закл. заг. серед. освіти Автори: Валентина Бойко, Сергій Міхелі. - Київ; Ірпінь: ТОВ «Видавництво «Перун», 2024. - 288 с.:іл.</p>
Біологія	<p>Навчальна програма з біології для 7 класу, яка розроблена на основі модельної навчальної програми «Біологія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Балан П.Г., Кулініч О.М., Юрченко Л.П.) . Рекомендовано Наказом Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090.</p> <p>Відповідає підручнику: Біологія. Підручник для 7 кл. закл. заг. серед. освіти Автори: Петро Балан, Олександр Козленко, Людмила Остапченко, Ольга Кулініч, Людмила Юрченко. - К. : Генеза, 2024,304 с.</p>
Фізика	<p>Навчальна програма з фізики для 7 класу, яка розроблена на основі модельної навчальної програми «Фізика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Кременський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Нена-</p>

	<p>шев І. Ю., Кірюхіна О.О.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 № 1001)</p> <p>Відповідає підручнику: Фізика: підруч. для 7 кл. закл. заг. серед. освіти: за ред. С. О. Довгого. - Х: Вид-во “Ранок”, 2024. - 272 с.</p>
Хімія	<p>Модельна навчальна програма “Хімія. 7-9 класи” для закладів загальної середньої освіти (автор Григорович О. В.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 27.12.2023 № 1575)</p> <p>Відповідає підручнику: Хімія: підруч. для 7 кл. закл. заг. серед. освіти/ О. В. Григорович, О. Ю. Недоруб. - Х.: Вид-во “Ранок”, 2024. - 208 с., іл.</p>
ЗБД	<p>Модельна навчальна програма “Здоров'я , безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)” для закладів загальної середньої освіти (автори: Воронцова Т.В., Пономаренко В.М., Андрук Н.В., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.) Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ №883 МОН від 24.07.2023)</p> <p>Відповідає підручнику: Здоров'я, безпека та добробут. Підручник для 7 класу закл. заг. серед. освіти . Автори: Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л. -К.: Видавництво «Алатон», 2024. — 280 с.</p>
Історія України	<p>Модельна навчальна програма «Історія України. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.), рекомендована Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 р. № 1001) до підручника: Хлібовська Г.М. та ін. Історія України: підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти / Г. М. Хлібовська, М. Є. Крижановська, О. В. Наумчук. – Тернопіль: Астон, 2024. – 192 с.: іл.</p>
Всесвітня історія	<p>Модельна навчальна програма: «Всесвітня історія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. І. Я. Щупак, А. С. Посунько, Т. В. Бакка, О. В. Бурлака, Н. С. Власова, О. В. Желіба, О. О. Махонін, Т. В. Мелешенко, В. А. Павловська-Кравчук, І. О. Піскарьова, О. А. Худобець).</p> <p>Підручник: Всесвітня історія. 7 клас. Автори: Ладиченко Т.В. Лукач І.Б. Івченко О.С. Видавництво. Назва: "Генеза" Київ; Рік: 2024</p>

Інформатика	<p>Модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2024 року № 1001). Відповідає підручнику: Інформатика. Підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти. Автори: Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В. – Київ.: «Генеза», 2024. – 346 с.</p>
Технології	<p>Модельна навчальна програма “Технології. 7-9 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 № 1001)</p>
Мистецтво	<p>Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7–9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Гайдамака О.В., Лемешева Н. А.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883). Відповідає підручнику : Мистецтво. Підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти. Автори: Гайдамака О.В., Лемешева Н.А., -Київ. “Генеза”-2024.-144 с.</p>
Фізична культура	<p>Модельна навчальна програми «Фізична культура 7-9 класів» для закладів загальної середньої освіти (автори: Боженков Є.В., Коломоець Г.А., Боляк А.А., Дутчак М.В., Дніпров О.С., Бідний М.В., Ребрина А.А., Деревянко В.В., Малечко Т.А., Омеляненко І.О., Волкова І.В., Педан О.С., та інші). »Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07. 2023 № 883</p>

Навчальні програми циклу базового предметного навчання, 8-9 класи

Українська мова	УКРАЇНСЬКА МОВА. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Українська література	УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Англійська мова	ІНОЗЕМНІ МОВИ. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Зарубіжна література	ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
Історія України. Всесвітня історія	ІСТОРІЯ УКРАЇНИ. ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698
Основи правознавства	ПРАВОЗНАВСТВО. 9 клас. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
Алгебра. Геометрія	МАТЕМАТИКА. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Біологія	БІОЛОГІЯ. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Географія	ГЕОГРАФІЯ. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Фізика	ФІЗИКА. 7–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Хімія	ХІМІЯ. 7–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Трудове навчання	ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804

Інформатика	ІНФОРМАТИКА 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Основи здоров'я	ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
Фізична культура	НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 класи (затверджена наказом МОН від 03.08.2022 № 698)
Мистецтво	МИСТЕЦТВО. 8–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804

Варіативна складова

Програми факультативів

Назва факультативу	Клас	Програма
Основи медичних знань	8-9	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам’янець-Подільський: Аксіома, 2009, 2014. – 246 с., автор: Нагаєва Л. М.рекомендований Міністерством освіти і науки України лист ІМЗО від 20.08.2019 № 22.1/12-Г-873 для використання в загальноосвітніх навчальних закладах.
Use your English	8	«Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.) 1. Sandy Jervis, Maria Carling, New Grammar Time 3, Student Book. - Pearson Education, 2011. - 144 p. «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795)
Синтаксис простого та простого ускладненого речення	8	“Синтаксис простого та простого ускладненого речення. 8 клас” Тетяна Гнаткович. Програми факультативних курсів та курсів за вибором з української мови та літератури. 5-11 класи / Т.Гнаткович, О. Калинич, О.Береш-Попович, М. Шкурда, О. Колісниченко”. - К.: Дивослово. 2021 Схвалено до використання у загальноосвітніх навчальних закладах. Лист ІМЗО від 04.07.2019 року №22.1 /12-Г-551
Синтаксис складного речення	9	“Синтаксис складного речення. 9 клас” Тетяна Гнаткович. Програми факультативних курсів та курсів за вибором з української мови та літератури. 5-11 класи / Т.Гнаткович, О. Калинич, О.Береш-Попович, М. Шкурда, О. Колісниченко”. - К.: Дивослово. 2021 Схвалено до використання у загальноосвітніх навчальних закладах. Лист ІМЗО від 04.07.2019 року №22.1 /12-Г-551

<p>За лаштунками шкільної мате- матики</p>	<p>9</p>	<p>Навчальна програма «Збірник програм з математики для до профільно навчання та профільної підготовки» в частині варіативної складової (упорядники Прокопенко Н. С, Єргіна О. В, Вашуленко О. П): Ранок, 2010 Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах. Лист ІМЗО від 04.07.2016 №2.1/12-Г-440</p>
---	----------	---

Програми гуртків

Назва гуртка	Клас	Програма
Баскетбол	8	Навчальна програма гуртка з фізичної культури загальноосвітніх навчальних закладів « Баскетбол». Схвалено для використання в загальноосвітніх навчальних закладах Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України (лист №14/18Г-827 від 06.12.2010., лист№14/18Г-844 від 28.12.2010).
Футбол	7	Програма гуртка «Футбол» для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Автори: Гончаренко В.І., Деменков Д. В. «Схвалено для використання в загальноосвітніх навчальних закладах» комісією з фізичної культури Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (лист Інституту інноваційних технологій і змісту освіти від 19.12.2014 № 14.1/2-Г-1852.)
Уроки здорового харчування	5-6	Уроки здорового харчування : програма навчального курсу для учнів 1–11 класів закладів загальної середньої освіти / В. М. Успенська, З. В. Декунова, А. М. Лавська та ін.; за наук. ред. В. М. Успенської. Суми : НВВ КЗ СОШПО, 2021. 19 с.Схвалено та рекомендовано до впровадження вченою радою комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (протокол № 8 від 30 вересня 2021 року)
Моя майбутня професія	8-9	Авт. колектив: В. Г. Панок, О. В. Мельник, О. Л. Морін, Л. А. Гуцан, І. І. Ткачук «Схвалено науково-методичною комісією з позашкільної освіти науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України», протокол №3 від 29.12.2015
Акторська майстерність	2, 4, 6, 7	Навчальна програма з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку «Акторська майстерність» «Схвалено для використання в освітньому процесі» Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 11.03.2024 (протокол № 1)

		Зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 8.0018-2024
Веселі нотки	4, 6-Б, 7	Навчальні програми з позашкільної освіти. Художньо-естетичний напрям (вокальний, театральний, цирковий профілі) «Схвалено педагогічною радою Українського державного центру позашкільної освіти», протокол № 4 від «25» серпня 2021 року. Загальна редакція Шкура Г. А., Пасхалова Л. О.
Юні туристи	5-9	Навчальна програма з позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого напрямку “Юні туристи - краєзнавці”. Початковий рівень. Київ – 2022 рік. «Схвалено для використання в освітньому процесі» Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 12.12.2022 (протокол № 3). Зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 8.0015-2022. Автор програми: Омельченко Дмитро Григорович (Лист Міністерства освіти і науки України від 14.07.2017 №1/11-7081)
Ми - патріоти	4-9	Навчальна програма гуртка козацько-лицарського гарту для дітей 6-10 років. Київ, 2019 Схвалено для використання в загальноосвітніх навчальних закладах комісією із захисту Вітчизни науково-методичної Ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України, протокол № 3 від 20.11.2019 р.(Лист ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти») від 12.12.2019 № 221.1/12Г–1143) Автори: Бондарчук Олег Степанович, Марченко Тетяна Петрівна. Навчальна програма гуртка козацько–лицарського виховання «Джура» Київ, 2017. Схвалено для використання в загальноосвітніх навчальних закладах комісією із захисту Вітчизни науково-методичної Ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України, протокол № 2 від 14.06.2017 р.(Лист ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 15.06.2017 року № 21.1./12-Г-227) Автор: Бондарчук О.С.

Руководільниця	2-9	Навчальна програма з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку “Декоративно-ужиткове мистецтво”. Схвалено для використання в позашкільних навчальних закладах (протокол засідання науково-методичної комісії з позашкільної освіти Науково-методичної ради МОН України № 3 від 13.09.2019 року, лист ІМЗО від 27.09.2019 № 22.1/12-Г-964).
-----------------------	-----	--

РОЗДІЛ VI. ОПИС ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту», освітній процес організується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Освітній процес організується за такими циклами:

- перший цикл початкової освіти - адаптаційно-ігровий (1-2 роки навчання);
- другий цикл початкової освіти - основний (3-4 роки навчання);
- перший цикл базової середньої освіти - адаптаційний (5-6 роки навчання);
- другий цикл базової середньої освіти - базове предметне навчання (7-9 роки навчання).

Навчання відбувається очно, у дві зміни, через нестачу в укритті місць для всіх учасників освітнього процесу. Учні 1-6 класів навчатимуться в першу зміну, останній, 5 урок (у 1-4 класах) і 6-7 уроки (у 5-6 класах) проходитиме в онлайн-форматі. Учні 7-9 класів, навчатимуться в другу зміну, 6-7 уроки проходитимуть в онлайн-форматі. Освітній процес розпочинається о 8.00 для першої зміни та о 11.15 - для другої зміни, закінчується не пізніше 15.40, субота та неділя - вихідні дні.

Основними формами організації освітнього процесу в 1-9 класах є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9 класів) повинна передба-

чати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання. Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Здобувачі освіти одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу.

Опис інструментарію оцінювання

Відповідно до статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту»

- кожен учень має право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та добросовісне оцінювання результатів його навчання незалежно від виду та форми здобуття ним освіти;

- основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання, державна підсумкова атестація, зовнішнє незалежне оцінювання;

- формувальне, поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів на предмет їх відповідності вимогам навчальної програми, вибір форм, змісту та способу оцінювання здійснюють педагогічні працівники закладу освіти;

- підсумкове оцінювання результатів навчання учнів за сімейною (домашньою) формою здійснюється не менше двох разів на рік;

- оцінювання результатів навчання учня з особливими освітніми потребами в закладах освіти здійснюється згідно із загальними критеріями оцінювання та з урахуванням індивідуального навчального плану (за наявності).

Оцінювання учнів 1-4 класів

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюються відповідно до Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів, затверджених наказом МОНУ № 813, від 13.07.2021 р.,

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4 класах підлягають формувальному та **рівневому (за рішенням педагогічної ради) оцінюванню: В – високий рівень, Д – достатній, С – середній, П – початковий.**

Оцінювання здійснюється на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольна-оцінювальна діяльність набуває формувального характеру.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

- вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

- математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

- інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань,

умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

- екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

- інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

- навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

- культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

- підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими людьми.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми або Освітніх програм рекомендується використовувати внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми вчителі використовують внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 5-7 класів здійснюється відповідно до Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом МОНУ № 1093 від 02.08.2024 року <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/66a/ca0/d35/6aca0d35fbf4463777818.pdf>

Основними видами оцінювання результатів навчання є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

Оцінювання здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу;

Результати оцінювання здійснюються за допомогою оціночних суджень **та виражаються в балах (від 1 до 12)**, відповідно до загальних критеріїв оцінювання та критеріїв оцінювання за освітніми галузями (додатки 1,2 рекомендацій щодо оцінювання);

В разі запровадження вчителем власних критеріїв оцінювання для певних видів навчальної діяльності вони обговорювати та погоджуються їх на засіданнях методичних об'єднань, затверджуються педагогічною радою;

Правила і процедури оцінювання результатів навчання здобувачів освіти у 5-7 класах

Педагогічні працівники визначають форми поточного і підсумкового оцінювання під час планування освітнього процесу на семестр, формулюють об'єктивні та зрозумілі для учнів цілі на основі очікуваних результатів навчання; ознайомлюють учнів із критеріями та засобами навчання на всіх етапах навчального року; надають учням зворотній зв'язок щодо результатів навчання за певний період (в усній, письмовій, електронній формі), акцентувати увагу на позитивній динаміці досягнень, труднощі обговорювати індивідуально; створюють умови для формування вміння аналізувати власну навчальну діяльність, застосовувати прийоми самооцінювання, взаємооцінювання; коригують освітній процес з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів; здійснюють оцінювання за допомогою різних методів відповідно до змісту предмету/курсу, з врахуванням вікових особливостей, індивідуальних потреб здобувачів освіти та застосування відповідних індивідуальних, групових засобів: усне опитування, спостереження, письмові завдання,

аналіз портфоліо, практичні завдання, завдання з використанням ІТ (онлайн-тести, презентації, тощо).

Оцінювання здійснювати із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, розуміння, застосування в стандартних та змінених ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення, тощо. Педагогічні працівники визначають частотність та процедури, види діяльності, які підлягають оцінюванню з врахуванням дидактичної мети, змісту предмету.

Оцінювання здійснюється на основі принципів: академічної доброчесності, в разі порушення принципів академічної доброчесності вчитель може ухвалювати рішення не оцінювати результат діяльності, пропонувати учням повторне проходження оцінювання; принципу **конфіденційності** під час інформування учнів та батьків щодо результатів оцінювання.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюється за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями. Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр вчитель може пропонувати учням: 1) комплексну підсумкову роботу; 2) окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів. Загальну оцінку за семестр виставляти на **підставі оцінок за групами результатів**.

Оцінка за виставляється на підставі загальних оцінок за I та II семестри, річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним, слід враховувати динаміку особистих досягнень учнів.

Результати семестрового оцінювання використовуються для вироблення навчальних цілей на наступний період, **семестрове та річне оцінювання може бути скориговано**.

Результати поточного, семестрового та річного оцінювання фіксуються в класних журналах та свідоцтвах досягнень. Перелік предметів у свідоцтві досягнень має відповідати навчальному плану.

Оцінювання учнів 8-9 класів у здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (затверджені наказом МОН України № 329 від 13.04.2011 року) **за 12 бальною системою**

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання та державна підсумкова атестація.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів інваріантної частини навчального плану.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу). Перед початком вивчення чергової теми всі

учні ознайомлюються з тривалістю вивчення теми (кількість занять), кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення, умовами оцінювання. Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує: усунення безсистемності в оцінюванні, підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь, індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання, систематизацію й узагальнення навчального матеріалу, концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета. Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, всіх видів навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми та навчальної активності школярів.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік – на основі семестрових оцінок. При цьому вчителями враховується динаміка особистих навчальних досягнень учня/учениці з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. Учень/учениця має право на підвищення семестрової оцінки.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. При виставленні річної оцінки враховуються: динаміка особистих навчальних досягнень учня/учениці з предмета протягом року, важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту, рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті знання протягом навчального року тощо. Коригування семестрової оцінки проводиться згідно з пунктом 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496. Коригування річної оцінки проводиться згідно з пунктами 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07 2015 №762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08 травня 2019 року № 621).

При оцінюванні навчальних досягнень учнів вчителі враховують характеристику відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність; якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність; сформованість предметних умінь і навичок; рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо; досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези); самостійність оцінних суджень. Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну. Глибина знань-усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань. Гнучкість знань- уміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; уміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих. Міцність знань-тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях. Повнота знань -кількість знань, визначених навчальною

програмою. Системність знань-усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших. Знання є складовою умінь учнів діяти. Уміння виявляються в різних видах діяльності і поділяються на розумові і практичні. Навички-дії доведені до автоматизму у результаті виконання вправ. Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення. Ціннісні ставлення виражають особистий досвід учнів, їх дії, переживання, почуття, які виявляються у відносинах до оточуючого-людей, явищ, природи, пізнання тощо.

Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтовано на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Оцінювання здобувачів освіти, які навчаються на сімейній формі

Здобувачі освіти за сімейною формою проходять підсумкове (семестрове та річне, що здійснюється за результатами семестрового) оцінювання, а також державну підсумкову атестацію.

Учні початкових класів за сімейною формою освіти, за бажанням одного з батьків чи інших законних представників, за індивідуальним навчальним планом можуть проходити оцінювання додатково (більш як два рази на рік). Для них формувальне та підсумкове оцінювання відбувається за участі педагогічного працівника та одного з батьків чи інших законних представників. Таке оцінювання може бути організоване в освітньому середовищі, звичному для здобувача освіти. Час для такого оцінювання визначає заклад освіти, але це має бути не більше ніж 4 навчальні дні впродовж навчального року (з урахуванням вимог до організації освітнього процесу відповідно до державних санітарних правил і норм).

1) На проведення формувального, підсумкового (семестрового, річного) оцінювання – 1 навчальна година з кожного предмета;

2) На проведення атестації в закладі освіти (якщо вона проводиться не разом з іншими здобувачами освіти відповідного класу): з української мови або мови навчання національних меншин (диктант) – 1 навчальна година; з інших навчальних предметів – 1 навчальна година з кожного навчального предмета у 1–4 класах, 2–3 навчальні години з кожного навчального предмета у 5–9 класах (розділ 5 пункт 2 Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти).

Заклади освіти забезпечують ознайомлення учнів/учениць із переліком питань, за якими здійснюється оцінювання. Засоби оцінювання визначає педагогічний працівник з урахуванням змісту індивідуального навчального плану (за його наявності). Завдання для оцінювання складає заклад освіти

(відповідно до освітньої програми та навчальних програм з окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів), а також особливостей засвоєння освітньої програми, визначених індивідуальним навчальним планом (за його наявності)).

Оцінювання учнів з ООП

Відповідно до індивідуальних особливостей освітньої діяльності, для кожного учня з особливими освітніми потребами, який навчається в інклюзивному класі, у порядку, визначеному законодавством, складаються індивідуальна програма розвитку та індивідуальний навчальний план (за потреби). Індивідуальний навчальний план розробляється на основі освітньої програми закладу і результати навчання оцінюються за орієнтовними вимогами оцінювання навчальних досягнень, що встановлені для закладу.

Оцінювання учнів на дистанційні форми чи з використанням технологій дистанційного навчання

Для учнів 1-2-х початкової школи застосовується формувальне та підсумкове оцінювання. Для учнів 3-4-х класів початкової школи та базової– поточне, формувальне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання).

Оцінювання результатів навчальної діяльності може здійснюватись у синхронному або асинхронному режимі.

У синхронному режимі, учні можуть: виконувати тести на освітніх платформах за вибором вчителя та з урахуванням можливостей учня; виконувати письмові роботи, у тому числі диктанти, із використанням відеоінструментів; брати участь в усних формах контролю (усний переказ, читання напам'ять вірша та прозових текстів, запис відеовідповідей, презентація та захист проєктів тощо) із використанням відеоінструментів індивідуально або в групах; брати участь в онлайн-семінарах та онлайн-форумах із використанням відеоінструментів; виконувати інші завдання, які пропонує вчитель.

У асинхронному режимі, налаштовується опція: проходження тесту один раз, обмеження в часі на виконання завдання, встановлення термінів для здачі тесту, контрольної, практичної або самостійної роботи тощо, перевірка вручну, без показів правильних відповідей, повідомлення результатів індивідуально після здачі робіт всіма учнями. За необхідності учитель може провести додаткове усне опитування учнів за допомогою одного із засобів телефонного або відеозв'язку.

Результати оцінювання навчальних досягнень фіксуються в електронному журналі, щоденнику (за наявності), паперовому журналі, надсилаються в індивідуальному порядку шляхом використання одного із засобів зв'язку (електронної пошти, смс-повідомлення, повідомлення в одному з месенджерів, повідомлення по телефону тощо). Оприлюднення списку оцінок для всього класу є неприпустимим.

Поточне оцінювання вчителі можуть здійснювати в усній і письмовій формах, застосовуючи такі його види: тестування, практичні, контрольні,

діагностичні роботи, дослідницькі та творчі проєкти, есе, усні співбесіди та опитування тощо. Кількість робіт, які підлягають поточному оцінюванню та передбачають фіксацію оцінки у класному журналі, під час дистанційного навчання варто оптимізувати з метою уникнення перевантаження учнів.

Підсумкове оцінювання (тематичне, семестрове та річне) може здійснюватися віддалено, із використанням цифрових технологій для всіх здобувачів освіти, незалежно від форми, за якою вони здобувають освіту. Підсумкова оцінка за семестр виставляється з урахуванням результатів поточного, тематичного оцінювання, оцінювання різних видів діяльності. Річне оцінювання виставляється з урахуванням результатів оцінювання за перший та другий семестри навчального року.

Якщо оцінювання проводиться в синхронному режимі, рекомендовано передбачити додаткову можливість його проходження для учнів, які не мають технічних засобів навчання або постійного підключення до мережі Інтернет, а також для тих, у кого відбувся технічний збій під час проходження оцінювання.

За відсутності засобів Інтернет-зв'язку, зворотній зв'язок з учнями вчитель може підтримувати в телефонному режимі, а виконані завдання отримувати поштою.

РОЗДІЛ VII. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З УЧНЯМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ (ІНКЛЮЗИВНЕ ТА ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАННЯ)

Відповідно до Закону України «Про освіту» (ст.3,53,55,25), Закону України «Про повну загальну середню освіту»(ст.26, з метою **реалізації Національної стратегії Розвитку інклюзивного навчання в Україні на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 7 червня 2024 р. № 527-р; Постанови КМУ №957 від 15.09.2021 «Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти», Постанови КМУ №483 від 26.04.2022 «Про затвердження змін до порядків, затверджених постановами КМ України від 10 квітня 2019№530 і від 15 вересня 2021 №957», наказу МОН України від 08.06.2018 №609 «Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої та дошкільної освіти», листа МОН України №1\3710-22 від 28.03.2022 «Про роботу інклюзивно-ресурсних центрів та організацію освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами у період воєнного стану» і з метою створення оптимальних умов для навчання дітей з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх індивідуальних потреб та можливостей, забезпечення психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах, виходячи із висновків ІРЦ організовано освітній процес у 5 класі, відповідно даної освітньої програми з додаванням корекційно-розвиткової складової.**

У Освітній програмі застосовуємо таке тлумачення термінів, яке зазначає Закон України «Про освіту»:

✓ особа з особливими освітніми потребами - особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту;

✓ інклюзивне навчання - система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

Метою інклюзивного навчання є реалізація права дітей з особливими освітніми потребами на освіту, їх соціалізація та інтеграція у суспільство, залучення сім'ї до участі в освітньому процесі.

Основними завданнями інклюзивного навчання є:

✓ здобуття дітьми з особливими освітніми потребами освіти відповідного рівня у середовищі здорових однолітків відповідно до Державного стандарту загальної середньої освіти;

✓ забезпечення різнобічного розвитку дітей, реалізація їх здібностей;

✓ створення інклюзивного освітнього середовища (сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей);

✓ розумне пристосування - запровадження, якщо це потрібно в конкретному випадку, необхідних модифікацій і адаптацій з метою забезпечення реалізації особами з особливими освітніми потребами конституційного права на освіту нарівні з іншими особами;

✓ створення позитивного мікроклімату у закладі з інклюзивним навчанням, формування активного міжособистісного спілкування дітей з особливими освітніми потребами з іншими учнями;

✓ забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами;

✓ надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальної програми розвитку.

З метою підвищення ефективності навчального процесу запроваджено корекційно-розвиткову складову Індивідуальної програми розвитку кожної дитини, якою регламентується організація системної реабілітаційної роботи з учнями: розвиток мовлення; корекція розвитку; соціально-побутове орієнтування. Така робота передбачає вирішення специфічних завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, і потребує впровадження особистісно орієнтованих програм навчання та реабілітації за індивідуальним та диференційованим підходом. Під час освітнього процесу корекційно-розвиткова складова Індивідуальної програми розвитку кожної дитини здійснюється враховуючи технічні та фізіологічні можливості кожного здобувача освіти з особливими освітніми потребами.

Програми корекційно-розвиткових занять

Назва КРЗ	Клас	Програма
Соціально-побутове орієнтування	5	<p>Програми корекційно-розвиткової роботи для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку Соціально-побутове орієнтування 5-10 класи.</p> <p>Автори: Остапенко Лариса Іванівна, вчитель-дефектолог вищої кваліфікаційної категорії, «старший вчитель», директор НРЦ №17 м. Києва; Тарновська Людмила Іванівна, вчитель-дефектолог вищої кваліфікаційної категорії, «старший вчитель» НРЦ №17 м. Києва; Укладач: Чеботарьова Олена Валентинівна, доктор педагогічних наук, завідувач відділу освіти дітей з порушеннями інтелектуального розвитку ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України. «Схвалено для використання в освітньому процесі» (протокол № 4 засідання комісії зі спеціальної педагогіки від 17.08.2022, зареєстровано в Каталозі навчальної літератури та навчальних програм за № 6.0049-2022)</p>
Розвиток навчальних компетенцій	5	<p>Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку Автори: Сак Т.В., Прохоренко Л.І. (2018)</p>
Розвиток мовлення	5	<p>Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти з порушенням інтелектуального розвитку «Розвиток мовлення»</p> <p>Автор: Хайдарова О.С., директор ІРЦ Молочанської міської ради, Запорізька обл.;</p> <p>Укладач: Блеч Г.О., старший науковий співробітник відділу освіти дітей з порушеннями інтелектуального розвитку Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України. «Схвалено для використання в освітньому процесі» (протокол № 4 засідання комісії зі спеціальної педагогіки від 17.08.2022,</p>

		zareєстровано в Каталозі навчальної літератури та навчальних програм за № 6.0051-2022)
Розвиток мовлення	5	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку / І.М. Омельченко, Л.О. Федорович. – К, 2016. Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ МОН України № 1148 від 26.09.2016)
Соціально-побутове орієнтування	5	Програми корекційно-розвиткової роботи для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку Соціально-побутове орієнтування 5-10 класи. Автори: Остапенко Лариса Іванівна, вчитель-дефектолог вищої кваліфікаційної категорії, «старший вчитель», директор НРЦ №17 м. Києва; Тарновська Людмила Іванівна, вчитель-дефектолог вищої кваліфікаційної категорії, «старший вчитель» НРЦ №17 м. Києва; Укладач: Чеботарьова Олена Валентинівна, доктор педагогічних наук, завідувач відділу освіти дітей з порушеннями інтелектуального розвитку ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України “Схвалено для використання в освітньому процесі” (протокол № 4 засідання комісії зі спеціальної педагогіки від 17.08.2022, zareєстровано в Каталозі навчальної літератури та навчальних програм за № 6.0049-2022)

Індивідуальне навчання у закладі організовано відповідно до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 №8, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 02.02.2016 за № 184/28314, листа Міністерства освіти і науки України, відповідно до Положення закладу загальної середньої освіти I-II ступенів № 6 м. Ковеля, схваленого рішенням педагогічної ради закладу (протокол № 1 від 31.08.2021) та затвердженого наказом директора закладу освіти № 65 від 31.08.2021, з урахуванням наданого витягів із постанови ЛКК, висновків психолого-медико-педагогічної консультації та заяви батьків здобувачів освіти, з метою забезпечення рівного доступу до якісної освіти та з урахуванням індивідуальних здібностей та стану здоров'я здобувачів освіти.

Модифікована навчальна програма
складена відповідно до Таблиці 1
Типової освітньої програми
(наказ МОН України від 20.04.2018 №
405)

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для дитини з порушенням опорно-рухового апарату
учня 8 класу
Строчука Серафима Олеговича
на 2024 – 2025 н. р.

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
	8	Строчук Серафим
Українська мова	2	1
Українська література	2	1
Іноземна мова (англійська)	3	1,5
Зарубіжна література	2	1
Історія України	1,5	0,5
Всесвітня історія	1	0,5
Мистецтво	1	0,5
Алгебра	2	1
Геометрія	2	1
Біологія	2	1
Географія	2	1
Фізика	2	1
Хімія	2	1
Трудове навчання	1	0,5
Інформатика	2	1
Основи здоров'я	1	0,5
Фізична культура	3	Звільнений
Усього	28,5+3	14
Корекційно-розвиткова складова:	2	
Корекція пізнавальної сфери		1
Лікувальна фізкультура		1
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		16
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		-
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткової складової)		14

РОЗДІЛ VIII. ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Відповідно до Закону України «Про освіту» (частина 3 статті 41) у Гімназії №6 м. Ковеля визначено, що система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).
- завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування проводяться моніторингові дослідження навчальних досягнень на шкільному рівні, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Освітня програма початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми початкової освіти забезпечує всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Основним інструментом внутрішнього забезпечення якості освіти є постійний моніторинг освітньої діяльності, який здійснюється шляхом:

- комплексного самооцінювання освітньої діяльності за 4 напрямками (освітнє середовище, педагогічна діяльність, система оцінювання, управлінська діяльність) – не рідше ніж 1 раз на 2 роки;
- аналіз результативності освітньої діяльності здобувачів освіти – двічі на рік;
- аналіз педагогічної діяльності;
- аналіз успішності випускників гімназії, які продовжують навчання в інших закладах освіти (щорічно);

- аналіз стану адаптації учнів 1, 5 класів (протягом навчального року);
- аналіз відвідування учнями навчальних занять (постійно).

З метою неперервного відстеження результатів початкової та базової загальної середньої освіти, їх прогнозування та коригування проводяться моніторингові дослідження навчальних досягнень на шкільному рівні, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.